

Rebolusyonaryong lathalaing
pampanitikan ng Bikol

Taon III Blg. 1
Ene.-Hun. 1999

punla
sumisibol sa gitna ng pakikibaka

Panawagan

HINIHIKAYAT ang mga kadre, mandirigma at mga kasapi ng rebolusyonaryong kilusan na ipagpatuloy ang pagpapadala ng kanilang mga tula, kwento at iba pang mga pangkulturang sulatin. Kaugnay ng tula, mas mainam kung magtutugma ang bawat saknong nito para mas maging kaiga-igaya sa mga mambabasa. Mas mahusay din kung maikli ang mga tula at mga kwentong ipapadala.

Maaaring magkaroon ng kaunting pagbabago sa pagkakaayos ng mga katha upang mas maging angkop at malinaw ang pagkakalahad nito. Subalit titiyaking hindi maapektuhan ang mensaheng nais iparating ng may-akda.

Sisikapin ng ***Punla*** na mailathala ang lahat ng mga ambag sa susunod na isyu.

Awit ng Pagwawasto

Intro: *C - G - F - C (2X) - G7*

I.

C(D)G (A) F(G) C (D) F(G) E(F#)
 Tayo ngayo'y narito may bagong pag-asa't lakas
F(G) E(F#) F(G) E(F#)
 Mula sa mga kahinaan, mula sa mga kamalian
F(G) G(A) A(B) G(A)(B)
 Tayo'y magwawasto sa sarili'y muling tatayo...ooh

II. *C G F C F E*
 At sa muling pagsulong natin tiwala ng masa'y kamtin
F E F E
 Mga aral ng kasaysayan, malawak na karanasan
F G A - G
 Ang ating gabay sa pagtahak ng tamang daan

Koro:

C G F C
 Bawat hakbang nati'y pagtibayin ang ating simulain
F C G - A
 Ating lakas ngayon din muling pagbigkisin

III. *D - A G D G F#*
 Tayo'y nagkaisa sa diwa ng pagwawasto
G F#
 Sa dambana ng digmang bayan
G F#
 Tayo'y muling nagsumpaan
G A B - A
 Ang kalayaan natin ay pagtatagumpay.

(Ulitin ang I)

NILALAMAN

EDITORIAL

1

Mga Tula

MARSO 29

4

NANG MAGKAISA ANG MGA MAGSASAKA

6

DIGMAAN AT KAPAYAPAAAN

8

TUWA NG PAKIKIDIGMA

10

O GABI KAYA

12

PAKIKIDIGMANG GERILYA

14

MATAGALANG DIGMANG BAYAN

16

KULIMLIM

18

DETERMINASYON

19

BITUING KAY NINGNING

20

SA IYONG PAGKALUGMOK

22

PAGPUGAY SA KASAMA'T KAIBIGANG MARTIR

24

Mga Liham

26

Maikling Kwento

ANG KWENTO NI KA JOSE

29

Dalawang Awit

33

Dalawang awit:

Ang Gabay

(Nilikha sa Cagayan noong 1979)

C Em F C
Tumatagos sa diwa ang iyong pagsikat
F C D G
Nagsisilbing gabay ang iyong liwanag
C Em F C
Sa balat ng lupa, ang ningning mong sinag
F C Dm G C
Katumbas ay ginto sa aming mahihirap

Am Em F C
Kung sa aming buhay ay di ka dumating
F C Dm G
Di namin malilikha, mga wastong awitin
Am Em F C
Binulag man kami ng mga ganid at sakim
F C Dm G C
Ang mga sinag mo ang tunay na nagpaluningning

Tulad mo ay butil na hinasik sa bukid
Tumubo't namulaklak sa aming anakpawis
Ang lambong ng gabi'y iyong pinapalis
Na nagpapalaya sa isipang napiit

Pag-asa kang tunay sa pagbubukang-liwayway
Na sa amin ay gintong sumilay
Anong tamis pala sa lupa mamuhay
Kung sa pagpapakasakit ay may tagumpay

(instrumental)

Pag-asa kang tunay, Partido Komunista
Na sa ami'y magpapalaya
Anong tamis palang mamuhay sa lupa
Kung sa pagpapakasakit, tayo'y lalaya.

Enero - Hunyo 1999

ngan ko ito ng kawayan na kapag naapakan ay tiyak na puputok. Dahan-dahan akong lumabas. Dali-dali kong tinalon ang bakod. Halos bumaon ang ulo ko sa malambot na lupa. Tumakbo ako ng mabilis at ng mahigit dalawang kilometro na yata ang naaabot ko ay nakarinig ako ng malakas na pagsabog.

May isang linggo akong naglakad para makaugnay sa mga kasama. Minsa'y sa gabi ang lakad at kung araw nama'y sa kasukalan ako dumaraan upang walang makakita sa akin. Minsan, may nadaanan akong masa. Nagpakilala akong kasamang napahiwalay sa yunit. Inalagaan ako at pinabaunan pa ng pagkain sa pag-alis ko kinaumagahan.

Namamahinga ako sa isang malaking puno ng pili at hindi ko kaagad namalayang may nakalapit na palang dalawang armadong lalake sa akin. Sinigawan ako.

"Ibaba ang baril!"

Nabigla ako. Nakilala ko ang isang kasama. Ibinaba ko ang baril at hinubad ang ammopouch, lumapit ako sa mga kasama, niyakap ko sila ng mahigpit at ako'y napaiyak sa tuwa. Ligtas na ako at nasa Hukbo na uli.

EDITORIAL

ITAGUYOD ANG MAKAURING KULTURA

Karaniwang umiiral sa ilalim ng malakolonyal at malapyudal na sistema ng ating lipunan ang dominasyon ng imperyalismong US, mga burgesya kumprador at mga panginoong maylupa sa ekonomya, pulitika at kultura ng mamamayang Pilipino upang matiyak ang kanilang lubusang paghahari rito.

Ginagamit nito ang estado upang supilin at linlangin ang mga mamamayan. Ang mga eskwelahan, midya at simbahan ay nagsisilbing instrumento ng mga naghaharing uri sa pagpapalaganap ng mga makaimperyalista at reaksyunaryong ideya. Sa pamamagitan ng mga institusyong ito pinananatiling mangmang ang mga mamamayan at maging atrasado ang sistema ng kabuhayan. Itinataguyod ang mga kaisipang liberal sa halip na linangin ang damdaming makabayan. Ini-engganyo nito ang pagtangkilik sa mga dayuhan at pinaiiral ang ideyalismo tulad ng paniniwala sa mga pamahiin upang bulagin ang mga mamamayan sa tunay na ugat ng kanilang kaapihan.

Matinding kahirapan din ang nagtutulak sa aping mga mamamayan na isuko ang kanilang karangalan. Napipilitan silang kumapit sa patalim tulad ng pagbebenta ng kanilang pawis, dugo at laman para mabuhay. Ang paglaganap ng kriminalidad sa lipunan ay sintomas ng krisis sa ekonomya, pulitika at kultura.

Sa ilalim ng rehimeng US-Estrada, mas pinasasahol pa ng krisis sa kabuhayan ang krisis sa kulturang Pilipino. Ang matinding pagnanais ng rehimeng ito na lubusang ipagkaloob sa mga malalaking dayuhang kapitalista ang paghahari sa bansa ay tahasang pagyurak sa dignidad ng sambayanan. Kabaliktaran ng pangako ni Estrada na iaahon

ang maliliit na mamamayan sa kahirapan ay lalo pa silang isinasadlak nito sa pagkaalipin.

Walang magagawang kahit anong pagsulong ang rebolusyong Pilipino kung hindi magkakaroon ng pangkalahatang pagkamulat ang malawak na masa ng mamamayan.

Dapat palaganapin ang isang rebolusyonaryong kulturang pambansa para malabanan ang imperyalistang pang-aapi at itaguyod ang dignidad at kasarinlan ng bansa. Itakwil ang bulok na kultura ng imperyalismo, kolonyalismo at neokolonyalismo. Dapat maging buod ng pangkulturang aktibidad ng rebolusyonaryong kilusang masa ang konsepto ng bagong demokratikong rebolusyon at umuugnay sa mga kulturang sosyalista.

Dapat palaganapin ang syentipikong kultura na ginagabayan ng teorya at praktika ng Marxismo-Leninismo-Maoismo para malabanan ang reaksyunaryong ideyalismong inilalako ng imperyalismo at pyudalismo at ang mga pamahiing umiiral.

Ang ating gawaing pangkultura ay dapat naglilingkod sa makauring interes ng mga manggagawa, magsasaka at lahat ng mga aping sektor ng lipunang Pilipino upang mapukaw sila para maging napakalakas na pwersa sa rebolusyon. Mapupukaw at mapapakilos lamang natin ang sambayanan kung makikita nilang ang ating mga likhang panitikan at sining ay sumasalamain sa kanilang kongkretong kalagayan at naghahayag sa tunay nilang pangangailangan at mithiin.

Sa pagdiriwang ngayong taon ng ika-30 anibersaryo ng pagkakatatag ng Bagong Hukbong Bayan, naririyang hamon para itaas sa mas maunlad na antas ang mga kilos at kaisipan ng rebolusyonaryong masa nang sa gayon ay lalo silang mapasigla sa kanilang pagdurog sa kaaway at makamit ang tunay na kalayaan.

Ipinasok ang ulo ko sa plastik, tinalian ang parteng leeg para walang makalabas-masok na hangin. Halos sumabog ang aking dibdib.

Karaniwan na ang mga suntok, kulata ng baril at sipa.

Sa kabila ng mga pagpapahirap ay hindi pa rin nila ako nakunan ng kahit anong impormasyon.

Minsan, isinama ako sa sakyada. Pinagsuot ako ng kombatan at patig pero may tali pa rin ang mga kamay ko.

Sa pagtulog, ipinapagitna ako't sinasandayan o kaya nama'y nakayapos sa akin ang isang militar. Minsang di ako makatulog dahil sa sobrang malamok, nagising ang katabi ko sa paggalaw ko. Sinuntok at siniko ako.

Nang mahigit isang buwan na ako sa detatsment ay inalisan na ako ng tali. Pinalalabas na rin ako sa mga lugar na pwede at kung lumampas daw ay babarilin ako. Dinalasan ko ang pag-ikot-ikot at masusi kong tiningnan-tingnan ang bakod na alambre na may kuryente sa ibabaw. May nakita akong lugar na pwedeng daanan at tiyak kong kaya kong tumalon doon. Tinumbok ko na rin ang magiging direksyon ko.

Isang gabi, nagkaroon ako ng pagkakataong makatakas. Kinuha ko ang isang armalayt at ammopouch. Inalisan ko ng safety ang isang RPG at inilagay ko ito sa daraanan. Pinatu-

kanila. Isinuplong at ipinahuli ako sa mga kaaway.

Tinalian ako sa dalawang hinlalaki at ipinulupot sa katawan ko ang tali. Suntok at sipa ang ginawa sa akin pero hindi ako umamin sa sinasabi nilang ako ay NPA.

Pagdating namin sa isang baryo, sinabi sa akin ng kaaway na: “Mamaya hindi ka na makakatanggi dahil may nakakakilala sa iyo rito.” Natanaw ko ang taong kinuha ng militar at kilala ko nga siya, isang dating kapitan. Nang magkaharap na kami, kahit kinakabahan ako, ay inunahan ko na siya ng tanong.

“Kilala po ba ninyo ako?”

“Hindi kita kilala,” ang sagot ng namumutlang ex-kapitan. Nakahinga ako ng malalim sa narinig kong sagot. Inilayo ng mga kaaway si ex-kapitan. Sa galit ng mga kaaway ay sinuntok ako. Bakit daw nauna pa akong magtanong. Hindi na lang ako kumibo.

Dinala ako sa detatsment ng 2nd IBn sa isang baryo ng karatig bayan. Sa mga unang linggo, grabeng pahirap ang ginawa sa akin. May gabing ginawang *ash-tray* ang aking kamay habang sila ay nag-iinuman. Pinaipitan ng mga sigarilyo ang aking mga daliri at pinagpapatay sa palad ko ang sindi ng mga sigarilyo. Namaga ito ng husto at namanhid, hindi tulad noong una na namimilipit ako sa sakit.

Hinubaran ako at pinahiran ng dalawang baong dinurog na siling labuyo ang buong katawan ko. Pati mata ko ay nilagyan ng sili. Napaiyak ako sa hapdi at sakit.

Hinubaran ako at pinahiran ng dalawang baong dinurog na siling labuyo ang buong katawan ko. Pati mga mata ko ay nilagyan ng sili. Napaiyak ako sa hapdi at sakit.

Ibinitin ako ng patiwari at sinumpit ng tubig mula sa *hose* ang aking ilong. Kinapos ako sa paghinga. Tinigilan lamang ako nang ako’y nanghihina na.

Ipinasok ako sa dram, tinakpan at pinagulong sa pababang lupa. Halos mabingi ako at hindi ako makatayo pagkatapos dahil sa pagkahilo.

MARSO 29

Salvador Rojo

Marso 29, 1997

Mapulang araw sa masa't kasama
Pinagdiriwang sa panahong may ligalig
Isinilang ang Pulang Hukbo sa banig
ng pang-aapi at pagsasamantala

Uring anakpawis, kasama ang iba pa
lalo na ang petiburgesya ay nagpasya
Sa araw na ito, humawak ng sandata
may tiwala at pananalig sa pamumuno
ng uring manggagawa (PKP-MLKMZ)
at pangunahing pwersa ang uring magsasaka

Sa pagsulong ng armadong pakikibaka
Dumaan ito ng paglakas at paghupa

Maikling kwento

ANG KWENTO NI KA JOSE

ni A. Santillan

Nakagawian na ng mga kasama na pagkatapos kumain ay magkwentuhan, magtalakayan, minsa'y magbiruan o kaya'y magkantahan. Katatapos pa lang mananghalian at may ilang kasamang nagkukwentuhan.

"Si Ka Romy, kahit *lie low* na at nasa lokalidad ay pinag-iinteres na ring makuha ng kaaway," banggit ni Ka Emong.

"Noong isang taon pa siya pinuproyekto ng kaaway, may ilang beses na ngang inoperasyon. Mabuti na lang at hindi naaabutan," dagdag ni Ka Mino.

"Noong Mayo 25 nga, pyesta sa kalapit baryo nila, may ISG na nakaabang sa kanya," dugtong pa ni Ka Emong. "Dapat na mapaabutan si Ka Romy para makapag-ingat siya. Handa naman tayong tulungan siyang manirahan sa ibang lugar. Kahit di na siya pultaym sa Hukbo ay naninindigan pa naman sa atin. Hindi siya dapat makuha ng kaaway. Makakatulong pa siya sa pagkilos sa lokalidad."

"Kawawa si Ka Romy. Kung mahuhuli siya ng kaaway, tiyak na kung anu-ano ang ikakaso at ipaparatang sa kanya. Tiyak na pahihirapan siya at maaari pa siyang patayin laluna kung hindi makikipagtulungan sa kaaway," sabi naman ni Ka Jose. "Mahusay pa naman si Ka Romy. Giniyahan niya nga kami nina Ka Marty. Ako, grabeng pahirap ang inabot ko nang mahuli ako ng mga kaaway."

Napatingin ang nag-uumpukang mga kasama kay Ka Jose. Nagtanong si Ka Emong sa kanya.

"Paano ka ba nahuli at anu-ano ang mga pinaggagawa sayo ng mga kaaway?"

Nagkwento si Ka Jose at tahimik na nakinig ang mga kasama:

Noong huling hati ng 1987 at nasa BB-Coy ako, pinayagan akong makadalaw sa aking mga kamag-anak. Nagtuluy-tuloy lang ako sa baryo. Hindi ko alam na may nakumbinsi na roon ang kaaway na makipagtulungan sa

1 Mayo 1999

Mabuhay ang uring manggagawa!

Mapagmahal na pagbati!

Matiwasay namang natapos ang aming aktibidad. Sabak na naman tayo sa bagong nakahapag na gawain para makaambag sa pagpapataas ng antas ng ating pakikibaka. Alam kong ikaw ay gayundin.

Sa bahagi ko nga ay magbibigay din ako ng paksa sa “Kasaysayan ng Partido” at “Ang Pagtatayo ng OKP”...Medyo hirap nga talaga ako dahil iba ang presentasyon ng nilalaman, lalu't una, estudyante rin ako sa antas na ito. Pero sabi nga, laging buhay ang pagsisikap na magpaunlad sa iba't ibang larangan ng gawain.

7 Mayo 1999

Natanggap ko ang pinakahuli mong sulat. Napakaikli.

Sa kasalukuyan ay nagsisimula na ang pag-aaral namin sa IKP, katulad nga ng nabanggit ko na sa una kong sulat, instruktur/estudyante ang istatus ko...May kabigatan talaga. Damang-dama mo talaga ang kababawan (sa bahagi ko) ng pundasyon sa teoretikal na pag-aaral sa ideolohiya ng MLM. Sa totoo lang, interesado ako...hindi nakakaantok (maniwala ka).

16 Mayo 1999

Pero kung tungkol sa nilalaman ng pag-aaral, malaki ang naitulong sa akin, lumawak at may paglalim ang pag-unawa sa mga usapin at punto, na sa tingin ko, ganon ang tama sa pakahulugan na may repleksyon sa praktika (sa dati). Susi talaga na dapat itaas ang pang-ideolohiyang kamulatan...

O, paano, dito na muna. Medyo pagod ako. Katatapos lang kasi namin sa pag-aaral.—**Ka Tam**

Batas ng digma matamang nilagom
At tinatasa sa balangkas ng matagalang digma
Pulang kumander at mandirigma
mahigpit na nagkaisa, itinakwil
ang “kaliwa” at kanang oportunismong
linya nina Lava-Taruc at makabagong
taksil na sina Popoy, Kintanar, Paco
at Tabara, at kakarampot na kasabwat
na mga oportunista

Sa pagdiriwang natin, di layunin
ang pagsasaya, kundi ang pagbibigay-pugay
sa kasama't masa upang itaas ang antas
ng pakikibaka at patuloy na iwasto
ang maling kondukta.

Ang silangan ay patuloy na pumupula
Pawis at dugo ang itinigis nila
para kamtin ang minimithing paglaya.

Bagong Hukbong Bayan...mabuhay kayo!

NANG MAGKAISA ANG MGA MAGSASAKA

Ka A. Kamao

Hulyo 1998

Sa sakahang lupa dito sa ating bayan
Nakararami ay kasama at nangungupahan
Silang magsasaka, ang walang sariling mapagtamnan
Pagsasaka, makaluma pa rin ang pamamaraan

Idinadaing nila, di makatwirang partihan
Hati, sangkatlo o kaya *tagulham**
Mataas na usura laging nararanasan
Kaya naipamana sa anak, sapin-saping kahirapan

Laking tuwa nila nang dumating ang Hukbo ng Bayan
Naipaunawa ang sanhi at ugat ng kahirapan
Pagkakaisa at pagkilos ang siyang kalutasan
Ang mithing paglaya, nakasalalay sa sariling mga kamay

10 Marso 1999

Pagbati sa inyong lahat at pangungumusta sa lahat
ng yunit at sa masang api diyan!

Anak, natanggap ko ang ipinadala mong sulat
nitong petsa 1 ng Marso '99. Nauunawaan ko ang
mga nilalaman ng iyong sulat. Labis nga akong nag-
alala sa iyo sa mga nakaraang bagyo laluna 't may
mga namatay ayon sa balita sa radyo. Kaya nang
mabasa ko ang sulat mo ay malaki ang aking
katuwaan at pasasalamat at lumuwag ang
pakiramdam ko.

Ang maipapaabot ko lang, pagbutihin ang
pakikitungo sa masa, taglayin ang disiplina, maging
mapanuri at huwag kayong magkampate sa inyong
pagkilos, upang makamit natin ang matagal ng
minimithing kalayaan.

Sa panig ko naman, maayos ang kalagayan ko at
wala namang sakit. Sa kalagayan sa erya natin,
pinagsisikapan pa rin natin na maibalik ang sigla ng
organisasyon at kami ni Kuya mo ay patuloy na
nakikipagtulungan sa pagsusulong ng rebolusyon.
Nakatindig pa rin sa Partido.

Kailan ka ba makakadalaw sa amin?

O sige, mabuhay ang PKP! Isulong ang rebolusyon
hanggang sa tagumpay! Pakaingat lang kayo!

Ako pa rin ang nagmamahal mong ina,
Ka Myra (Dating Cordi)